

ter en Gutenberg blijkt wel het best uit hun alfabet, dat geen overeenkomst vertoont, geconstrueerd dus door volkomen onafhankelijke kunstenaars.

Ik sprak reeds bij het noemen van de verschillende factoren, die van zoo groot belang zijn geweest voor het ontstaan van het gedrukte boek, over de druk- of drukkersinkt.

In verband daarmee is het van belang te vermelden, dat men Jan van Eyck houdt voor den uitvinder van het schilderen met olieverf en wel omstreeks 1410, dus heel lang voor het drukken op papier met oliehoudende drukinkt ingang vond.

Hier staan wij ook alweer voor eene belangrijke vinding, het gebruik maken van een brok empirische kennis, waarvan de geschiedenis geen uitvinders-naam kent voor het belangrijkste moment, namelijk het koken der lijnolie, en wel met menie, waardoor de olie een zekere ontleding ondergaat, die haar aan de lucht uitgebreid snel doet drogen en zoo hard worden als wij van verflagen gewoon zijn.

Vermoedelijk heeft Jan van Eyck partij getrokken van dat toen reeds bekende en zoo belangrijke verschijnsel waarvan de eerste bewuste waarnemer niet bekend is.

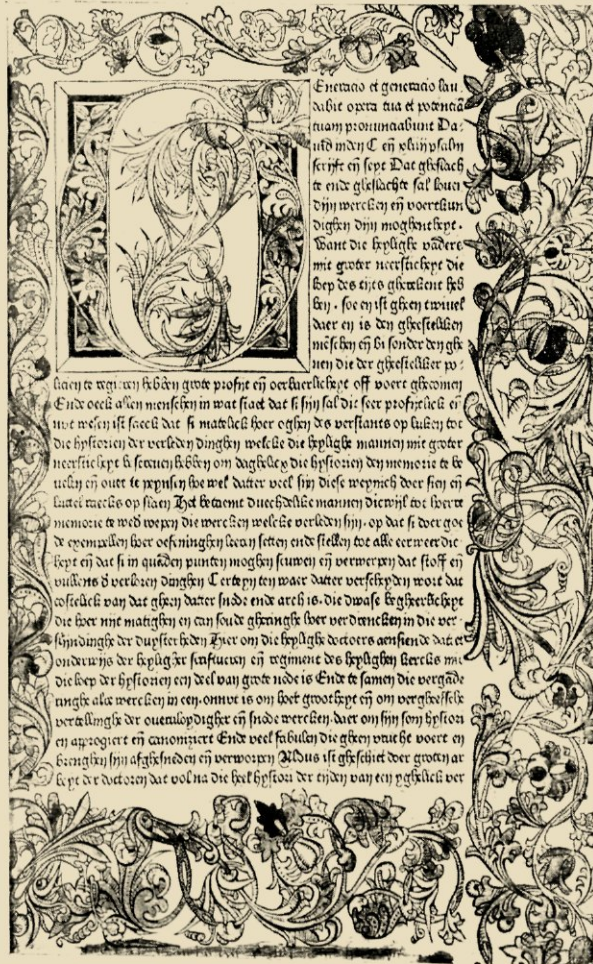
Wat nu is belangrijker dan dat ook het gedrukte niet door vocht uitwischbaar is? Is dit niet een even belangrijke zoo niet belangrijker vinding dan wat men gemeenlijk de boekdrukkunst noemt?

En is dus niet het drukken met oliehoudende inkt op vochtig papier, waardoor de fijnste gravure en de teerste ets zonder olie-
vlekken op 't papier komt te staan ook alweer niet een vinding van de allergrootste beteekenis?

Zoo wijst de geschiedenis der techniek op alle gebied een ontelbaar aantal min of meer belangrijke momenten aan. De oudste bekende hout-sneden, als boek-illustratie bedoeld, zijn te vinden in de blokdrukken, die vermoedelijk in Vlaanderen in het begin van de 15e eeuw tot een industrie hebben geleid, een industrie die in het eind van die eeuw nog in wezen was en toen door de boek-

drukkunst nog geenszins verdrongen. Een stel gesneden houtblokken, tekst en prent op één blok, wat papier dat voor den druk vochtig werd gemaakt en wat waterachtige inkt, ziet daar de geheele inventaris van een blokdrukkerij; geen pers, geen inktrol, niets van dat alles.

„Unum instrumentum ad imprimendam scripturas et ymagines”.

UIT DE HAND GEKLEURDE RANDVERSIERING.
(BIBL. DER N. U. TE UTRECHT).